sto věcí k ženské emancipaci

Annabelle Hirsch
Věci
Host, 2026, přeložila Zuzana Henešová, 438 stran
TEXT ADÉLA POLKA
FOTO KAETHE17
HODNOCENÍ 90 %

Cherchez la femme. Stokrát opakovaná fráze ponouká k hledání ženy za nějakým mužským úspěchem. Dojem, že velké dějiny tvořili muži, trvá a kniha Věci od novinářky Annabelle Hirsch patří mezi ty texty, které se tyto představy snaží narušit. Někde se v dějinách vyskytovat musely a nějak se nejspíš i projevovaly, přestože jim v tom bylo pravidelně zabraňováno. Hirsch vytváří důkazní materiál pomocí příběhů, které se vážou k fyzickým předmětům, jejichž existenci nelze vyvrátit.

Autorka se pokusila formou jakéhosi kabinetu kuriozit, seznamu známých a méně známých věcí popsat milníky, které formovaly v různých dobách životy žen a přinášely jim buďto novou pozici ve společnosti, nebo dokonce otevíraly cestu ke svobodnému pohybu jako třeba v případě bezpečnostního bicyklu. Tyto věci popisuje na historickém pozadí a obdobích, která většinou ženám spíš nepřála.

Dokáže žena vůbec přemýšlet, když má dělohu? Otázku si kladli kněží v 15. století, do něhož je datována miniatura knihy Město dam, a sami se tak pasovali do pozice znalců ženského pohlaví. Absurdnost celé situace je s časovým odstupem do očí bijící. V krátkých a zdařile vypointovaných textech je možné obdobná, pro posuzování žen nespravedlivá hlediska nalézt mnohokrát.

Hirsch nalézá zdroje především v kultuře západní Evropy, tedy svého domácího francouzsko-německého prostředí. Na druhou stranou se jedná o lokality, kde se rodily feministické myšlenky. Autorka svým výběrem předmětů a příběhů k nim navázaných zaplňuje prázdná místa. Poukazuje na to, jak to bylo se ženami za Velké francouzské revoluce. Trhovkyně, které táhly do Versailles si stěžovat, že nemají na chleba, sice revoluci začaly, její výsledek je ale spíše poškodil. Když se ozvaly, že je Deklarace práv občana věnována pouze mužům, skončily za to některé pod gilotinou. „Pokud může žena stanout na popravišti, pak může stanout i na tribuně," prohlásila Olympe de Gouges, která se revoluce účastnila, přestože byla částečně i zastánkyní monarchie. S převratem totiž mizely salóny, což bylo jedno z mála míst, kde se mohly ženy svobodně věnovat umění a vést duchaplné rozhovory. Podle Hirsch to byl jeden z okamžiků, kdy ženám došlo, že pokud nebudou bojovat za svá práva společně jako Amazonky, ničeho nedosáhnou.

Bez ohledu na feministickou notu budí předměty jako kovový korzet, planžeta, bikiny nebo kinematograf zvědavost samy o sobě. Hirsch na pozadí věcí poodhaluje, odkud se nejspíš vzaly společenské představy o ideálu ženy matky, kterak kojí své dítě, nebo proč se jeden čas konzumovalo radium. Píše o zapomenutých myšlenkách Charlese Fouriera, který psal o novém společenském řádu, v němž by měly ženy stejný přístup k právu jako muži. V podání Hirsch znovu ožívají nepohodlné ideály, které pravidelně končily na smetišti dějin. Specifický obrat v historii žen představuje nástup konzumu. Nákupní centra začala představovat jakýsi substitut společného praní prádla. Po zrušení veřejného praní na náměstích se ženy opět měly kde potkávat a klevetit. Kuriózních informací, jako je ta, že se kleptomanie objevuje ve společnosti právě s příchodem nákupních center, je v knize Věci požehnaně.

Hirsch představuje jednotlivé předměty vzestupně po časové ose směrem do současnosti. O to víc možné překvapí, že se kapitola o skleněném dildu nachází někde v polovině. Rešerše provedla autorka poctivě a na ploše jednotlivých kapitol srovnatelné s novinovými články nabízí jiný pohled na lidské dějiny. Její rozhořčení nad opomíjením žen lze cítit ze sarkastických komentářů, které plivou do tváře všem mužům, kteří ženám v historii záměrně škodili.

Vadou na kráse jsou černobílé neostré fotky předmětů. Detaily věcí, jako jsou staré listiny nebo umělá děloha s dítětem z 18. století, by byly více viditelné v barevném provedení. **Jako by to ty ženy ani nadále neměly mít zadarmo.**

